

**Dňa 24. januára 2025** sme si pripomenuli 80. výročie oslobodenia našej obce Červenou armádou.

V tejto súvislosti mi dovoľte, aby som vám priblížila niektoré udalosti počas 2 svetovej vojny, ktoré sa týkali našej obce.

Počas vojnového obdobia sa kronika obce nevedla, takže vyberám iba zo spomienok bývalého učiteľa Jána Hil'áka, ktorý tieto udalosti zapísal dodatočne do obecnej kroniky.

V kronike uvádza, že 15.10.1945 do obce prišli Nemci so sovietskymi zajatcami, ktorí robili obranné opatrenia, kopali zákopy, budovali bunkre pozdĺž hranice od Malého Lipníka až po Mníšek nad Popradom. Na kopanie zákopov boli nútení aj občania našej obce. Nemci bývali v domoch našich občanov po dvoja a museli im nechať celé zariadenie. Zajatcom pripravili jednu stodolu, do ktorej všetkých umiestnili a dvor bol ohradený ostnatým drôtom. Zajatci polonahí, bosí a hladní museli kopat zákopy a ťažko pracovať. Ktorý sa previnil, tak ho potom strašne mučili. Zatvorili ho do chlieva a mučili hladom. Jeden zajatec zomrel hladom a je pochovaný na cintoríne vo V. Sulíne. Na Veľkom Sulíne bol zastrelený jeden zajatec.

Naši občania sa im snažili pomáhať a najmä chlapci tým, že im nosili ukradomky chleba. Jeden zajatec sa pokúsil o útek, ale bol zradený a na Kremnej chytený. V prvej polovici januára 1945 sa už Nemci brali na ústup. Za sebou všetko ničili. Zničili aj železničnú trať na druhej strane rieky Poprad, v Poľsku. Po ich odchode prišla ešte skupina nejakých vojakov, bolo to 19.1.1945, ale táto v nočných hodinách rýchlo odišla, nakoľko sa blížila sovietska armáda. Pri úteku Nemci z našej obce brali aj kone, aby čím skôr utiekli. V našej obci sa inak nebojovalo a nebola tu ani priama partizánska činnosť. V kronike je uvedený dátum oslobodenia 21.1.1945, ale podľa údajov oslobodenia okresu Stará Ľubovňa bola naša obec oslobodená 24.1.1945.

Územie severného Spiša, čiže aj našu obec oslobodzovali vojská 4. ukrajinského frontu. Išlo predovšetkým o jednotky 1. gardovej armády spolu s jednotkami 11. a 107. streleckého zboru.

V monografii „**Sulín**“ z roku 2005 je uvedený zoznam vojakov padlých v 1. a 2. svetovej vojne.

V 2. sv. vojne z našej obce padli : Ján Borecký, Ján Boguský, Michal Boguský, Michal Dlugoš, Michal Hriceňák, Filip Kuzmiak, Peter Štefaňák, Mikuláš Tokarčík a Michal Zagora.

V zozname padlých vojakov a partizánov počas 2. svetovej vojny, uvedenej na webovej stránke **www. oslobodenie-wbl.sk**, sú uvedené mená padlých v rokoch 1939 – 1945 a sú pochovaní na území okresov Kežmarok a Poprad. Medzi nimi je uvedený meno partizána Jána Boguského, ktorý padol 31.8.1944 v Huncovciach, kde je pochovaný v spoločnom hrobe.

V edícii dokumenty od Martina Lacka, ktoré sa zachovali v Ústave pamäti národa pod názvom „**PROTI POĽSKU Odras ťaženia roku 1939 v denníkoch a kronikách slovenskej armády**“ sú

zápisky dozorcú finančnej stráže a miestneho veliteľa HG (hlinkovej gardy) Pavla Strelca zaznamenávajúce dianie v obvode stanice Veľký Sulín v súvislosti s vojnovými udalosťami za obdobie 30. augusta až 20. septembra 1939.

Finančná stráž sídlila v kasárni, je to budova, ktorá sa nachádza pri rybníku.

Zapísala: Helena Malastová